

Den relationelle flyverdragt

Af Jacob Folke Rasmussen

Forårstiden er også den tid, hvor mange forældre inviteres til intromøder i forbindelse med deres børns opstart i skoler og børnehaver. På disse møder kan man som forældre høre om sammensætningen af de kommende klasser og grupper, om de aktiviteter børnene skal deltage i, og om hvad børnene skal medbringe og have med i den nye hverdag, der venter.

Lige så vigtig er det imidlertid at få talt om det forældrefællesskab, der står på tærsklen til at blive etableret. For vel er det vigtig, at vores børn er velforsynede med flyverdrager, solide madpakker og blyanter med korrekte skrivesgreb. Men i forhold til trivsel og inklusion i børnegruppen er forældrefællesskabet rundt om børnegruppen en yderst vigtig men ofte overset faktor.

”Trivslen i børnegruppen afspejler trivslen i forældregruppen”, hørte jeg engang en konsulent formulere det. Dette forstået på den måde, at hvis noget ikke fungerer i børnegruppen, så er løsningen måske ikke altid, at begynde med at gøre noget ved børnene – men at gøre noget ved trivslen i forældregruppen.

Som bekendt er det altid nemmere at have fordomme om dem, vi ikke kender og at være usikre på det, vi ikke ved, hvad er. Et større kendskab til alle børn og forældre i sit barns klasse eller gruppe er derfor det bedste redskab for at undgå, at nogen falder uden for, og at skabe så trygge rammer for alle børn i gruppen som muligt. Inklusion handler ikke kun om, at udholde de andres umulige unger, der aldrig bliver anderledes. Det handler også om, at skabe en ramme, så alle børn får mulighed for at være den foretrukne version af sig selv. Om de får mulighed for dette, er de øvrige børn og de øvrige forældre i gruppen vigtige medspillere i forhold til.

Et forskerhold observerede for nyligt drengen Mads i en børnehave. Mads var udnævnt til at være gruppen udadreagerende og drillende element. Forskerne observerede Mads en enkelt formiddag, hvor de registrerede alle hans initiativer til kontakt. I løbet af de pågældende 3 timer, blev Mads afvist 17 gange, og det lykkedes ham ikke at komme med i nogen lege med de andre børn.

Der lå helt sikker nogle gode grunde bag de andres afvisninger. Formodentlig i form af dårlige erfaringer med at interagere med Mads. Så fuld forståelse for deres valg. Pointen er blot, at vi er nødt til i fællesskab at bryde sådanne onde cirkler. Jeg forstår godt, at de øvrige børn i første omgang ikke vælger Mads til, men samtidig forstår jeg også godt, at Mads' udadreagerende og drillende adfærd bliver opretholdt. Tænk hvis det var dig eller mig, der på vores arbejdsplads i løbet af en formiddag tog 17 initiativer til kontakt, som alle blev afvist af vores kollegaer. Hvordan ville vi reagere?

Lysten til at undgå de besværligt børn kender vi også som voksne. Mon ikke de fleste forældre til børn i skoler og børnehaver kan sætte ord på den, som man tænker vil udfordre afviklingen den ellers så velplanlagte børnefødselsdag. På den korte bane kunne det være fristende nemt, at ønske, at dette barn ikke var i gruppen. Spørgsmålet er imidlertid, om vi synes det er i orden på den lange bane. Dette både af moralske og etiske grunde, men også som hjælp til selvhjælp. For lykkes det os ikke at inkludere en dreng som Mads, så finder han med tiden nogle andre, der godt vil hans selskab. Om ikke andet er der jo altid dem med rygmærker på, hvilket hverken kommer til at gavne Mads eller fællesskabet.

Derfor. Som nybagt medlem af en forældregruppe, er deltagelsen i det sociale liv omkring klassen eller gruppen en lige så vigtig en opgave, som at sørge for varmt tøj, madpakker og et velassorteret pennalhus. Jeg taler som en af de fleste, der selv engang har været fortabt. Jeg undrede mig i mange år over, hvorfor skoler og børnehaver skulle være medarrangør af min sociale interaktion med andre voksne. Det kunne jeg vel nok selv finde ud af. Men efter at det højere formål gik op for mig, har jeg set på de sociale aktiviteter med andre øjne. Det sjove er slet ikke for sjov. Det er måske det allervigtigste. Der burde være mødepligt til at spise kage og drikke rødvin med de andre forældre.

Så jeg håber I alle får nogle gode intrømøder. Husk at tale om, at det er vigtigt, at få etableret et stærkt voksenfællesskab omkring klassen / gruppen. Husk at tale om vigtigheden af, at I derhjemme både lytter til jeres egent barn men også afdramatiserer, anerkender og finde undtagelser, når I taler om de andres børn. Husk at få lavet gode aftaler om, hvordan I kan skabe rum for den åbne dialog i jeres forældregruppe. Fordommene bliver ofte erstattet af solidaritet, når vi ved, hvad de andre er oppe imod. Husk at få talt om, at det er betydningsfuldt, at I taler positivt om skolen / institutionen og medarbejderne derhjemme, og husk at være gode rollemodeller, så I som de voksne bliver ved med at sige godmor-

gen til Mads, selvom han råbte under fødselsdagssangen. Og sidst men ikke mindst – husk at deltage i skolens og børnehavens arrangementer. I kunne endda overveje at lave nogle arrangementer kun for de voksne. I forhold til at købe vintertøj og smøre madpakker er det trods alt en af de bedre tjanser som forældre at skulle dele en flaske rødvin – selv når det er obligatorisk.